

și haosul prăbușirii ordinii morale. Ceea ce s-a petrecut e cîndat : cu excepția finalului, cînd i-am recunoscut vibrația, această mare acrită, care pînă acum a trecut, în orice rol proba de foc a sincerității, a apărut încă stînjinită de convenția stilului ales ; excesul de teatralitate studiată i-a secătuit trăirea. O impunătoare, rigidă maseă a severității a compus artista emerită Dina Cocca în rolul Kabanovei ; distinsă, glacială, rea, tiranica văduvă a fost cumva înobilată prin tușa acrită ; totodată, personalitatea interpretei i-a interzis asemenea circumstanțe umanizante cum sînt instinctul de familie, gelozia, desprinzînd-o din legăturile de carne și sînge cu mediul, absolvînd-o de peceata obiceiurilor condiției sale. Mai simplu și mai uman, lui Emanoil Petruț i-a lipsit în schimb dimensiunea care dă prestigiul personajului. Înhibat, stîngaci, fără punete de contact cu drama, George Mottoi s-a aflat într-un neașteptat impas.

Un țesut mai cald și mai sensibil s-a înfiripat între Costel Constantin, Traian Stănescu și Matei Gheorghiu — datorită aptitudinii celui dintîi de a reacționa prompt și veridic la situația dată, firescului cu care cel de-al doilea filtrează rolul prin datele unei personalități pline de farmec, discreției poetice în care cel de-al treilea a învăluit luminoasele naivități ale personajului. Vioaie, deloc pasivă, dar mereu distonantă prin stridență a fost Tamara Crețulescu ; transcripția „modernă” pe care a descoperit-o e atît de ostentativă și de vulgară încît ar trebui de urgență reconsiderată. Supunîndu-se, probabil, tonalității ansamblului, Draga Olteanu și-a înfrînat obișnuita ei putere de a plasticiza realul ; totuși, i-a rămas ceva peste cota medie. Aimée Iacobescu, Diamandi Șerban, Tina Ionescu-Demetrian, Ion Henter, N. Gr. Bălăușescu, Elena Sereda — pe locurile ce le-au fost destinate de direcția de scenă.

I. P.

POVESTE DIN ARBAT

de Alexei Arbuzov

- Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani
- Teatrul de Stat din Galați

Cu *Poveste din Arbat* (sau *Povestiri din vechiul Arbat*, cum era titlul știut) Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani readuce în atenția spectatorilor un nume cunoscut publicului nostru : Alexandr Nicolaevici Arbuzov. Întîlnim și în această piesă interesul constant al dramaturgului pentru introspecția psihologică, pentru analiza unor destine, a unor personaje, surprinse într-un punct de criză.

Personajul principal, om de o nesecată vitalitate, care a trăit cu maximă intensitate bucuriile și necazurile unei vieți foarte agitate, artist care s-a dăruit cu pasiune și credință operei sale, se află într-un moment de cumpănă, neliniștit de bătrînețea care se apropie, înspăimîntat de o oboselă resimțită acum întîia oară. Pentru meșterul Baliasnikov munca este rațiunea de a exista, așa cum jocul este modul său de viață. Pictor-creator de păpuși pentru teatru, el a trăit mereu la granița dintre realitate și vis, într-o lume minunată, plăsmuită de imaginația sa. Talent recunoscut, vedetă căreia i se respectă capriciile și i se acceptă cu dragoste, cu admirație chiar, comportarea originală, păpușarul încearcă cu ascuțită neliniște sentimentul de a nu mai fi absolut necesar, de neîlocuit. Concediul de odihnă pe care și-l ia după o lungă, foarte lungă perioadă de muncă intensă îl regretă imediat, e furios că l-a solicitat și îngrijorat că l-a putut obține. Meșterul îndrăgostit pînă acum doar de creațiile sale, simte nevoia imperioasă a unei legături sufletești reale, dorește să recîștige dragostea fiului pe care l-a menținut pe un plan secundar al existenței sale. Momentul acesta de criză, agravat de conștiința clară a unei distanțe greu recuperabile între vîrste, între generații, se va rezolva însă prin apariția providențială a unei tinere, „zîină bună” ce va reinvia în sufletul artistului forța, capacitatea de creație, doar aparent pierdute, va apropia pe fiu de tată, dispărînd apoi,

oare orice zină bună care și-a făcut datoria. *Poveste din Arbat*, text destul de recent, reprezentat pentru prima oară în 1970, deține calitățile recunoscute ale dramaturgiei lui Arbuzov — aplicația pentru studiul psihologiei, caractere puternice, umor, o permanentă aură de poezie, permanența coexistență a observației atente, exacte și a vibrației lirice.

În montarea realizată de Teatrul din Botoșani, trebuie amintit, în primul rând, excelentul decor creat de Elena Buzdugan. Se sugerează cu plasticitate universul special, impregnat de fantastic, în care trăiește eroul: păpușile, prezente în scenă, reușesc a fi personaje mute dar elocvente, de o semnificație pregnantă. Se folosesc elemente de decor ușor deplasabile, pentru a modifica mereu ambianța, elemente ce facilitează trecerea de la cadrul poetic, de basm, la cel real și fac posibilă, firească, coexistența permanentă a celor două lumi.

În montarea *Poveștii din Arbat*, regizorul Eugen Traian Bordușanu a pornit de la sesizarea interferenței permanente a planului concret cu cel imaginar. Transcrierea scenică a acestei idei dominante a textului se face însă într-o manieră cam inabilă, printr-o simplă alternanță a secvențelor. Trecerile sînt prea „tăiate”, cele două planuri nu se intersectează deloc, se desfășoară doar alături. Frumoase cînd sînt rezolvate prin lumină, muzică și mișcarea păpușilor, aceleași scene devin greoaie și stîngaci realizate cînd sînt încredințate actorilor. Este, desigur, și vina acestora dar, indiscutabil, și a regizorului care schimbă registrul interpretativ fără suficientă motivare.

O altă scădere a spectacolului derivă și din neinspirata distribuție a lui Mircea Olariu în rolul principal, actor mult prea „terestru”, lipsit de impetuoșitatea de strălucire interioară a eroului. Diana Cheregi își construiește bine rolul, din candoare și șiretenie, din cochetărie și franchețe: i-am mai cere, poate, în unele scene, un plus de siguranță. Într-un rol care „îi merge” perfect, Radu Panamarenco conturează un bun *raisonneur* cu umor robust și plin de căldură. Gheorghe Doroftei, în rolul fiului, manifestă intenții exacte în definirea personajului, dar numai atât. Însfîrșit, Radu Neag și Boris Perevoznic aduc în scenă două schițe de personaj, din păcate, destul de incerte.

pușar. Spectacolul nu este lipsit de poezie, de sensibilitate, dar accentul cade pe conținutul concret, cotidian al poveștii; eroul este urmărit mai mult în raporturile — evidente sau ușor disimulate — cu celelalte personaje și mai puțin în relația cu lumea păpușilor, cu universul plămăuit de el. Dominant în spectacol este caracterul de comedie, se apelează la o formulă de umor directă, robustă, în unele momente chiar... prea directă și prea robustă. Față de montarea Botoșanului — apelînd la sugestia, străbătută de o permanentă undă de lirism — spectacolul gălățean apare mai „pămîntean”, mai tensionat, cu relații directe între personaje. Tonul ferm nu este însă susținut totdeauna de un ritm strîns, absolut necesar acestei variante scenice a textului.

Maestrul păpușar creat de Eugen Popescu-Cosmin este un temperament sanguin, veșnic în mișcare, cu capacitatea și bucuria de a trăi pe care le cerea personajul; neevidențiată rămîne, însă, latura sa poetică, talentul de a improviza continuu farse, voluptatea copilăroasă a jocului.

Liliana Lupan își conturează eroina într-o variantă posibilă, dar nu cea mai exactă: lipsește, în interpretarea sa, puțin, o nuanță doar, pentru ca sub puterea de seducție a personajului să intuim (cum o cerea textul) ingenuitatea, pentru ca abilitatea, cochetăria ei să aibă prospețime adolescentină.

Un bun rol realizează Mitică Iancu, căruia îi iertăm — pentru umorul și farmecul dezarmant cu care își investește eroul — momentele, nu tocmai rare, în care exagerează efectele comice.

Cu o fină intuiție, cu binevenit simț al măsurii, Anton Filip construiește un personaj care trebuie să fie puțin ridicol, deci poate tenta foarte ușor la șarjă. Este un rol de mică întindere, dar dificil din această cauză, pe care actorul îl rezolvă cu discreție și inteligență scenică; doar modul special de a vorbi puțin efeminat, cu care își „înzestrea” eroul, nu credem că era necesar.

Ion Lemnaru aduce în scenă personajul unui tinăr impetuos, cu încăpățînări și stîngăcii simpatice, conturat în linii precise, poate, doar, nu suficient de nuanțate.

Mai amintim pe Radu Gheorghe-Jipa într-un rol episodic, corect construit.

Frumos și foarte adecvat tonului general al montării, decorul semnat de Ștefan Hablinski.

Cristina Constantiniu

NOTA REDACȚIEI

În numărul viitor, cronicile la celelalte spectacole din cadrul Festivalului, reprezentate în timp ce revista se afla sub tipar.

La Teatrul din Galați am avut ocazia să vedem *Povestiri din vechiul Arbat*, foarte diferit de cel al colectivului botoșenean. Regizarea Nicoleta Toia a fost preocupată mai puțin de crearea atmosferei poetice, de conturarea universului special — îmbinare de real și ireal — în care trăiește maestrul pă-